УДК 33.711:332.146.2

Ощипок І. М.,

him1960@ukr.net, ORCID ID:0000-0002-5427-3376,

Researcher ID: F-4641-2019

д.т.н., проф., завідувач кафедри харчових технологій, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

Лоїк Г. Б.,

knukim_lviv@ukr.net,

к.п.н., доц., заступник директора з навчально-педагогічної роботи

Відокремленого підрозділу "Львівська філія Київського національного університету культури і мистецтв", м. Львів

ІНФОРМАЦІЙНА ІНФРАСТРУКТУРА РЕГІОНУ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Анотація. В статті узагальнені різноманітні підходи, які виділені в три основні групи факторів, що сприяють формуванню інноваційного середовища регіону: економічні фактори, виробничо-технологічні фактори, адміністративні чинники. Сформульоване визначення поняття інформаційної інфраструктури як інституціональної основи ефективного обігу інформації між підприємствами сфери обслуговування в процесі задоволення інформаційних потреб, що визначає потенціал генерації нового знання і, як наслідок, обумовлює рівень їх інноваційності. Технологічні досягнення останніх інформаційних революцій, поширення мережових інформаційних технологій значно збільшили продуктивність і ефективність інформаційної інфраструктури, що стало причиною структурних змін в її інфраструктурі, що в кінцевому підсумку дозволило серйозно знизити транзакційні витрати в господарюванні. Ґрунтуючись на наведених у статті визначеннях, за допомогою системного аналізу, розглянуто ключові параметри інформаційної інфраструктури регіону як системи з сукупністю взаємодіючих елементів, що володіють певною інтегральною якістю, не властивою кожному елементу окремо. Вивчено структуру системного аналізу на основі якостей кожної складової системи, а також об'єднанням їх системних властивостей. Виділені атрибутивні характеристики інформаційної інфраструктури регіону. Відзначено, що інформаційний чинник є інтегруючим для різних типів підприємств, а всі фактори виробництва набувають форми маєтності, причому рух певного виду капіталу створює специфічну структуру і відповідну їй інфраструктуру. Суб'єктами інформаційної інфраструктури є особи, які беруть участь в процесах створення, трансферу і використання інформації. Також в число суб'єктів входять організації, державні органи, громадські організації, громадяни. Досить широкий суб'єктний склад інформаційної інфраструктури регіону є перш за все властивістю забезпечення взаємодії та комунікації між всіма учасниками господарських відносин. У зв'язку з цим введена класифікація всіх суб'єктів інформаційної інфраструктури.

Ключові слова: регіон, інфраструктура, підприємство, обслуговування, розвиток, інновація.

Ощипок І. М.,

him1960@ukr.net, ORCID ID:0000-0002-5427-3376,

Researcher ID: F-4641-2019,

Doctor of Engineering, Professor, Head of the Department of Food Technologies, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

Loik G. B.,

knukim_lviv@ukr.net,

Ph.D., Associate Professor, Deputy Director for Educational and Pedagogical Work of Separate Unit "Lviv Branch of Kyiv National University of Culture and Arts", Lviv

INFORMATION INFRASTRUCTURE OF THE REGION AS A MEAN OF PROVIDING THE DEVELOPMENT OF SERVICE ENTERPRISES

Abstract. The article summarizes various approaches, which are divided into three main groups of factors that contribute to the formation of innovative environment of the region: economic factors, production&technological factors, administrative factors. The definition of the information infrastructure as an institutional basis for efficient

information circulation among service companies in the process of meeting information needs which determines the potential for the generation of new knowledge and, as a consequence, determines the level of their innovativeness. The technological advances of recent information revolutions, the expansion of networked information technologies have greatly increased the productivity and efficiency of the information infrastructure, which has led to changes in its infrastructure, which ultimately made it possible to significantly reduce transaction costs in economy. Based on the definitions given in the article, using system analysis, the key parameters of the information infrastructure of the region are considered as a system with a set of interacting elements that have a certain integral quality that is not peculiar to each element individually. The structure of system analysis is studied based on each component system qualities, as well as the association of their systemic properties. The attribute characteristics of the information infrastructure of the region are highlighted. It is noted that the information factor is integrative for different types of enterprises, and all factors of production take the form of property, whereby the movement of a certain type of capital creates a specific structure as well as infrastructure corresponding to it. The subjects of information infrastructure are the persons involved in the processes of creating, transferring and using the information. Also, the number of subjects includes organizations, state bodies, public organizations and citizens. The rather broad subject composition of the information infrastructure of the region is, first of all, a feature for ensuring interaction and communication among all participants of economic relations. In this regard, the classification of all subjects of information infrastructure is introduced.

Keywords: region, infrastructure, enterprise, service, development, innovation.

JEL Classification: L15, L23, L89, M11, O14.

DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2019-58-10>

Постановка проблеми. Формуючись під дією різних факторів, інноваційне середовище регіону (далі – ІСР) являє собою концентрацію інноваційно-активних суб'єктів, що беруть участь у процесах, які можуть бути об'єднані в дві групи: інтеграційні та дезинтеграційні.

Ефективність і результативність останніх де-вальвується вітчизняною і зарубіжною практикою господарювання. Інтеграційні процеси, навпаки, володіючи безліччю переваг, являють собою проєкцію ефективної взаємодії та розвиваються у більш досконалих формах, таких як науково-виробничі фірми, когнітивні центри, науково-виробничі кластери, інноваційні комплекси. При цьому характер і зміст інтеграційних процесів відповідають тенденціям, що складаються в інноваційному середовищі та відповідають його особливостям. Дана обставина актуалізує необхідність детермінування факторів та умов, що впливають на ІСР, для визначення особливостей інтеграційних процесів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дане дослідження базується на теоретико-методологічних положеннях, які обґрунтовані вітчизняними і зарубіжними авторами та присвячені розвитку інтеграційних процесів за участі інноваційно-активних учасників регіональної економіки, практиці застосування в управлінні регіональними системами інструментів, що спрямовані на формування ІСР.

Теоретико-методологічні положення, що розкривають сутнісні характеристики регіональної економічної системи, знайшли своє відображення в працях О. Амоши, Л. Бадалової [1], С. Білої, З. Варналія, А. Гальчинського, В. Геєця, А. Гончарова, О. Гранберга, Б. Данилишина, Д. Ендовицького [4], Я. Жалила, Р. Качалова [5], Г. Клейнера [8], Д. Лук'яненка, С. Мочерного, В. Орешина [7], Н. Сироткіної [11]

В основу розвитку регіону покладено зв'язки між його суб'єктами, що призводять до

відтворювальних процесів. Основними регіональними відтворювальними циклами є відтворення трудових ресурсів, кредитно-грошових та інвестиційних ресурсів, природних ресурсів, виробничих і соціальних послуг, інформаційних послуг та інноваційної інфраструктури.

Відаючи належне багатоаспектності структурної організації регіональної економіки, слід зауважити, що в сучасних умовах особливе значення для мезоекономіки набуває створення атмосфери, яка стимулює інноваційну діяльність. У ситуації, що характеризується загостренням конкурентної боротьби, інновації стають обов'язковим елементом функціонування господарюючого суб'єкта, наприклад закладів сфери обслуговування, регіону і цілої держави, та є основною рушійною силою і передумовою його розвитку.

Постановка завдання. Розвиток сучасних інформаційно-комунікаційних технологій вимагає якісних змін господарювання регіону з метою формування єдиного регіонального інформаційного простору для зниження рівня прив'язки підприємств до певної території на основі формування віртуального регіонального інформаційного простору мережевої моделі діяльності господарств. Важливим фактором є дослідження основ ефективного обігу інформації між підприємствами сфери обслуговування в процесі задоволення інформаційних потреб, що визначає потенціал генерації нового знання і, як наслідок, обумовлює рівень їх інноваційності. Ефективність функціонування інформаційної інфраструктури закладів сфери обслуговування багато в чому залежить від того, наскільки узгоджені дії її елементів з іншими типами інфраструктури регіону.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інновації відіграють вирішальну роль у стратегічному управлінні на корпоративному, регіональному, державному та міжнародному рівнях. Так, підприємства сфери обслуговування, які

займаються розробленням, упровадженням та розповсюдженням інновацій, формують інноваційне середовище (рис. 1). У загальному вигляді ІСР являє собою сукупність зосереджених на його території агентів – провайдерів інновацій, к-

агентів, агентів – розпорядників інновацій, агентів – провідників інновацій та агентів – споживачів інновацій, тобто підприємств та організацій, що здійснюють інноваційну діяльність.

Рис. 1. Фактори та умови формування інноваційного середовища регіону

Узагальнюючи різноманітні підходи, можна виділити три основні групи факторів, що сприяють формуванню ІСР:

1. Економічні фактори – можливість залучення венчурного капіталу, зростання забезпеченості власними ресурсами, зростання інвестиційної привабливості регіону, дуалізм інтересів суб'єктів регіональної економіки [4], зростання фінансування інноваційних програм із бюджетних (позабюджетних) джерел, інноваційна активність суб'єктів регіональної економіки, підвищення концентрації конкурентоспроможних учасників регіональної соціально-економічної системи, ємність локального, регіонального, національного і світового ринків інноваційної продукції, інтенсивність конкуренції, прибутковість видів економічної діяльності і поширення інновацій.

2. Виробничо-технологічні фактори – інноваційний потенціал регіону і його суб'єктів, зростання виробничих потужностей, зростання рівня технологічних процесів, інноваційна сприйнятливність суб'єктів регіональної економіки, зростання кількості організацій, що здійснюють інноваційну діяльність. Вплив на інноваційне середовище регіону виробничо-технологічних факторів пояснюється особливостями відтворення виробничих послуг у регіоні. Наданням виробничих послуг займаються підприємства й організації виробничої інфраструктури, що забезпечують просування товарів і послуг від виробників до споживачів. Особливістю сфери надання виробничих послуг є збіг місця і часу їх виробництва та споживання, що є підставою для виділення особливого відтворювального циклу, який функціонує в регіональній економіці [7]. Розвиток виробничої інфраструктури та відтворення послуг виробничого призначення в сучасних регіонах України пов'язані з низкою проблем, таких як: відсутність збалансованості у розвитку основних, допоміжних та обслуговуючих виробництв; необхідність нарощування виробничих потужностей згідно з вимогами ринкової кон'юнктури; дефіцит ресурсів, необхідних для фінансування виробничої інфраструктури; дезінтеграція регіонального економічного простору.

3. Адміністративні чинники – наявність інноваційної інфраструктури, державна підтримка інноваційних програм, навчання інноваціям, орієнтація на стратегічний менеджмент-маркетинг, розроблення інноваційної стратегії та політики.

Зростання потреби підприємства в інформаційній інфраструктурі можна пояснити тим, що використання інформації супроводжує абсолютно всі господарські процеси. Особливо відзначимо, що даний тип інфраструктури забезпечує діяльність як споживачів і виробників товарів, так і їх посередників, тобто галузей інфраструктури. Інтегруючим фактором для різних інститутів самої інформаційної інфраструктури стали новітні інформаційні технології. Інтеграція здійснювалася в процесі еволюції вільного обміну інформацією між даними інститутами та їх взаємодії [3]. В результаті цієї взаємодії інформаційна інфраструктура набула

нових якостей, завдяки яким вона стала ключовою, що швидко розвивається, компонентою економіки. Важливою складовою в сфері інформаційних технологій відіграє впровадження системи НАССР в ресторанному господарстві.

Таким чином, можна логічно сформулювати визначення поняття “інформаційна інфраструктура”. До речі, зауважимо, що існує досить велика кількість різних визначень, в залежності від підходу або ролі, яку інфраструктура виконувала на певному історичному етапі. Також дане поняття в науці не є сталим і відносно рідко спостерігається в літературі.

Одне з найбільш ранніх визначень відноситься до 1977 року і належить К. Атертону. Він визначав інформаційну інфраструктуру як “національні можливості зробити знання і інформацію доступними, передавати знання та інформацію і, отже, застосовувати знання в роботі”. У порівнянні з безліччю визначень, які часом містять лише простий перелік складових частин або функцій розглянутого виду інфраструктури, даний підхід містить характеристику інформаційної інфраструктури як потенціалу розвитку доступності інформації, її трансферу між учасниками господарської діяльності, а також використання цієї інформації у виробничому процесі. Підкреслюється роль інфраструктури, яка, на думку автора, обґрунтовується необхідністю активного стимулювання її розвитку для ефективного функціонування виробництва. Це є завданням як державного сектора, так і приватного. Заслужує уваги і визначення болгарського вченого М. Мойнова, який підкреслював залежність впливу елементів інформаційної інфраструктури на рівень розвитку господарства в цілому: “Інформаційна інфраструктура через свої елементи або через свій склад - забезпечує умови (матеріальні, технічні, програмні та т.п.) організації виробничої діяльності” [2].

Ми визначаємо інформаційну інфраструктуру як інституціональну основу ефективного обігу інформації між підприємствами сфери обслуговування в процесі задоволення інформаційних потреб, що визначає потенціал генерації нового знання і, як наслідок, обумовлює рівень їх інноваційності.

Ефективність функціонування інформаційної інфраструктури закладів сфери обслуговування багато в чому залежить від того, наскільки узгоджені дії її елементів з іншими типами інфраструктури регіону. Технологічні досягнення останніх інформаційних революцій, поширення мережевих інформаційних технологій значно збільшили продуктивність і ефективність інформаційної інфраструктури, що стало причиною їх структурних змін, що в кінцевому підсумку дозволило серйозно знизити транзакційні витрати в господарстві.

Варто відзначити, що рівень транзакційних витрат в значній мірі визначається витратами господарюючих суб'єктів на інформацію. Більше того, спираючись на тезу про те, що зниження середніх транзакційних витрат має своїм

результатом зростання продуктивності і сталого економічного зростання, можна зробити висновок: від рівня розвитку інформаційної інфраструктури залежить ефективність регіональної економіки в цілому. Зауважимо, що інформаційна інфраструктура стала об'єктом серйозних інвестицій саме з цієї причини.

Грунтуючись на наведених визначеннях, за допомогою системного аналізу, наведемо ключові параметри інформаційної інфраструктури регіону. Інформаційна інфраструктура як система є сукупністю взаємодіючих елементів, що володіє певною інтегральною якістю, не властивою кожному елементу окремо. Класично системний аналіз будується на основі вивчення якостей кожного складової системи, а також об'єднання їх системних властивостей. Відповідно до алгоритму системного аналізу виділяються наступні параметри системи. На основі цієї класифікації можна представити систему у вигляді такої формули:

$$K = (E, \alpha, \beta, \gamma), \quad (1)$$

де E - елементи та їх групи, що становлять систему;

α - зв'язки між елементами, їх функціональна взаємодія;

β - функції системи та її інтегральна якість;

γ - додаткові обмеження, властиві системі: просторові, тимчасові і т.д.

За допомогою даної методики можна сформулювати системні параметри інформаційної інфраструктури.

Проаналізувавши даний підхід, можна виділити наступні атрибутивні характеристики інформаційної інфраструктури регіону:

- основою інформаційної інфраструктури є інформація як фактор виробництва;

- специфічність інформаційної інфраструктури визначається властивостями інформації як товару чи послуги;

- принцип її розвитку базується на залежності

від зростання ємності інформаційних потоків;

- її вплив на господарство можна охарактеризувати як збільшення швидкості та ефективності обертання ресурсів;

- одним з ключових критеріїв ефективності є її вплив на рівень транзакційних витрат учасників господарських відносин.

Як ми вже відзначили, інформаційний фактор в сучасній теорії факторів виробництва розглядається в системі продуктивних сил суспільства. Це має визначальне значення в контексті розгляду питання, адже в залежності від специфіки фактора виробництва безліч пов'язаних між собою інститутів виконує відповідні функції щодо забезпечення режиму його функціонування та ефективного використання. Зауважимо, що інформаційний чинник є інтегруючим. Всі фактори виробництва набувають форми капіталу, а рух певного виду капіталу створює специфічну структуру і відповідну їй інфраструктуру.

Ще одним важливим аспектом є механізми виробничих відносин суб'єктів інформаційної інфраструктури регіону. Ці механізми визначаються специфічними властивостями інформації, тому часом не підпорядковуються загальноприйнятим нормам відносин господарюючих суб'єктів. Суб'єктами інформаційної інфраструктури є особи, які беруть участь в процесах створення, трансферу і використання інформації. Також в число суб'єктів входять організації, державні органи, громадські організації, громадяни. Досить широкий суб'єктний склад інформаційної інфраструктури регіону є причиною перерахованих вище її особливостей, і, перш за все, властивістю забезпечення взаємодії та комунікації між всіма учасниками господарських відносин. У зв'язку з цим доречно ввести класифікацію всіх суб'єктів інформаційної інфраструктури.

Таблиця 1

Склад інформаційної інфраструктури як системи

Параметри системи	Властивості
A	Інформаційні ресурси. Суб'єкти інформаційної інфраструктури: виробники і споживачі інформації, зберігачі, посередники, власники інформації (ЗМІ, статистичні органи, бази даних, архіви, закони, комп'ютерні та телефонні мережі)
α	Функціональні зв'язки і відносини між суб'єктами інформаційної інфраструктури в процесі руху потоків інформації
β	Забезпечення функціонування інноваційної інфраструктури та господарюючих суб'єктів за допомогою накопичення, зберігання, обробки і передачі інформації
γ	Оптимізація економічних процесів через підвищення ефективності обміну і стимулювання конкуренції

Суб'єктний склад інформаційної інфраструктури

Суб'єкт інформаційної інфраструктури	Приклади інституцій інформаційної інфраструктури
Виробник інформації	Органи статистики, інформаційні агентства, виробники програмного забезпечення
Власник інформації	Консалтингові фірми, власники патентів і програмної продукції, державні інформаційні служби
Замовник інформації	Органи пропаганди, телеканали і радіостанції, PR-агентства
Власник інформації	Аналітичні служби компаній, перепродавці і групові користувачі програмного забезпечення
Інформаційний посередник	ЗМІ, інтернет-провайдери, довідкові служби, комунікаційні мережі
Зберігач інформації	Бібліотеки, бази даних, сервери
Споживач інформації	Аналітичні агентства, компанії, покупці патентів, маркетингові служби

Відносини між суб'єктами інформаційної інфраструктури досить багатогранні і проявляються в обміні матеріальними і нематеріальними благами і, зрозуміло, інформацією. Джерелом інформації, до якої звертаються в межах інформаційної інфраструктури, є її виробник. У процесі обігу інформації між усіма суб'єктами встановлюються прямі і зворотні зв'язки, які і забезпечують рух інформації від виробника до споживача. При цьому активно задіюються послуги посередників та зберігачів інформації.

Відносини суб'єктів інформаційної інфраструктури будуються на ринкових засадах і оформлюються в процесі руху товарів і грошей. В умовах ринкової економіки держава має інвестувати в окремих суб'єктів інформаційної інфраструктури, що дасть можливість для стимулювання і регулювання суспільно-економічних процесів.

На регіональному рівні цілями функціонування інформаційної інфраструктури сфери обслуговування є:

- посилення інноваційної активності суб'єктів господарства регіону шляхом підвищення доступності інформації (соціально-економічної, науково-технічної, політичної, правової);
- інтеграція в єдиний регіональний інформаційний простір;
- підвищення узгодженості рішень, прийнятих органами державної влади на регіональному і місцевому рівнях.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Розвиток сучасних інформаційно-комунікаційних технологій є причиною якісної зміни господарства регіону. Наприклад, формування єдиного регіонального інформаційного простору зумовило зниження рівня прив'язки підприємств і цілих технопарків до певної території. Навпаки, спостерігається тренд до формування віртуального регіонального інформаційного простору на основі мережевої моделі діяльності господарств сфери обслуговування.

Одним з важливих аспектів вивчення є механізми виробничих відносин суб'єктів інформаційної інфраструктури регіону. Суб'єктами

інформаційної інфраструктури є особи, які беруть участь в процесах створення, трансферу і використання інформації. Також в число суб'єктів входять організації, державні органи, громадські організації, громадяни. Досить широкий суб'єктний склад інформаційної інфраструктури регіону є перш за все властивістю забезпечення взаємодії та комунікації між всіма учасниками господарських відносин у сфері обслуговування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бадалова Л. М. Система управления и резервы повышения конкурентного потенциала региона / Л. М. Бадалова, Л. Н. Чайникова // Качество. Инновации. Образование. – 2011. – № 2. – С. 58–62.
2. Гулягина О. С. Компоненты логистического потенциала цепей поставок // Логистика: современные тенденции развития : материалы XIV междунар. научн.-практ. конф. 9, 10 апреля 2015 : мат. докл. / Гулягина О. С.; [отв. ред. В. С. Лукинский]. – СПб. : ГУМРФ им. С.О. Макарова, 2015. – С. 139–142.
3. Даниленко Н. И. Методологические и методические аспекты рисков контролера при осуществлении контрольной деятельности / Даниленко Н. И. // Управление риском. – 2010. – № 4(56). – С. 59–63.
4. Ендовицкий Д. А. Анализ дуализма экономических интересов в контексте проблемы обеспечения сбалансированного развития региона / Д. А. Ендовицкий, Н. В. Сироткина, А. Ю. Гончаров // Регион: системы, экономика, управление. – 2014. – № 3(26). – С. 19–26.
5. Качалов Р. М. Комплексный подход к анализу качества управления социально-экономическим развитием региона / Р. М. Качалов, Н. В. Яковлева // Экономика региона. – 2014. – № 4. – С. 130–131.
6. Клейнер Г. Б. Системная экономика как платформа развития современной экономической теории / Г. Б. Клейнер // Вопросы экономики. – 2013. – № 6. – С. 4–28.

7. Орешин В. П. Управление региональной экономикой / В. П. Орешин, Л.В. Потапов. – М. : ТЕИС, 2003. – 330 с.

8. Ощипок І. М. Досвід формування інноваційних технологій деяких зарубіжних країн / Ощипок І. М. // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. – Львів : Видавництво ЛТЕУ, 2018. – Вип. 55. – С. 106-113.

9. Науково-інноваційна інфраструктура регіону в контексті розвитку готельно-ресторанної індустрії / І. М. Ощипок, Н. З. Петришин, Р. О. Бліщ, М. П. Попович // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. – Львів : Видавництво ЛТЕУ, 2018. – Вип. 21. – С. 25-33.

10. Приходченко Т. А. Фактори та умови формування інноваційного середовища регіону / Приходченко Т. А. // Інтелект ХХІ. – № 4 '2017. – С. 94-98.

11. Сироткина Н. В. Индикативное управление промышленными предприятиями в инновационной среде: теория, методология, практика / Н. В. Сироткина. – Воронеж : Воронежский ин-т инновацион. систем, 2008. – 377 с.

REFERENCES

1. Badalova, L. M. and Chaynikova, L. N. (2011), Sistema upravleniya i rezervy povysheniya konkurentnogo potentsiala regiona, *Kachestvo. Innovatsii. Obrazovaniye*, № 2, s. 58–62.

2. Gulyagina, O. S. (2015), Komponenty logisticheskogo potentsiala tsepey postavok, *Logistika: sovremennyye tendentsii razvitiya: materialy XIV mezhdunar. nauchn.-prakt. konf. 9, 10 aprelya 2015.: mat. dokl., GUMRF im. S.O. Makarova, SPb.*, s. 139-142.

3. Danilenko, N. I. (2010), Metodologicheskiye i metodicheskiye aspekty riskov kontrolera pri osushchestvlenii kontrol'noy deyatel'nosti, *Upravleniye riskom*, № 4(56), s. 59-63.

4. Yendovitskiy, D. A. Sirotkina, N. V. and

Goncharov, A. YU. (2014), Analiz dualizma ekonomicheskikh interesov v kontekste problemy obespecheniya sbalansirovannogo razvitiya regiona, *Region: sistemy, ekonomika, upravleniye*, № 3(26), s. 19–26.

5. Kachalov, R. M. and Yakovleva, N. V. (2014), Kompleksnyy podkhod k analizu kachestva upravleniya sotsial'no-ekonomicheskim razvitiyem regiona, *Ekonomika regiona*, № 4, s. 130–131.

6. Kleynner, G. B. (2013), Sistemnaya ekonomika kak platforma razvitiya sovremennoy ekonomicheskoy teorii, *Voprosy ekonomiki*, № 6, s. 4–28.

7. Oreshin, V. P. and Potapov, L. V. (2003), Upravleniye regional'noy ekonomikoy, *TEIS, M.*, 330 s.

8. Oshchypok, I. M. (2018), Dosvid formuvannya innovatsiynykh tekhnolohiy deyaknykh zarubizhnykh krayin, *Visnyk L'vivs'koho torhovel'no-ekonomichnoho universytetu*, Vydavnytstvo LTEU, L'viv, vyp. 55, s. 106-113.

9. Oshchypok, I. M. Petryshyn, N. Z. Blishch, R. O. and Popovych, M. P. (2018), Naukovo-innovatsiynna infrastruktura rehionu v konteksti rozvytku hotel'no-restorannoyi industriyi, *Visnyk L'vivs'koho torhovel'no-ekonomichnoho universytetu*, Vydavnytstvo LTEU, L'viv, vyp. 21, s. 25-33.

10. Prykhodchenko, T. A. (2017), Faktory ta umovy formuvannya innovatsiynoho seredovyscha rehionu, *Intelekt XXI*, № 4, s. 94-98.

11. Sirotkina, N. V. (2008), Indikativnoye upravleniye promyshlennymi predpriyatiyami v innovatsionnoy srede: teoriya, metodologiya, praktika, *Voronezhskiy in-t innovatsion. sistem, Voronezh*, 377 s.

Стаття надійшла до редакції 22 жовтня 2019 р.